Leveranseinstruks

Generell instruks for filbasert import av datasett til Naturbase

Versjon mars 2025

Endringer fra 1. ver. mars 2019:
Jan. 2022 - punkt 1.2.1, side 3. ***Data-uttrekk fra Naturbase (for ajourhold m.m.)***
Jan. 2023 – punkt 6.4, side 15. ***Leveranseinstruks_Tillegg_64_MS.pdf***
Mai 2023 – punkt 3.3.1, krav 2, side 6. Mer presis beskrivelse av kravet om leveranse av samlet SOSI-fil.
Feb. 2024 – punkt 1.2.1 og 2., oppdatert mht til uttrekk og leveranse-format.
Mars 2025 - punkt 1.2.1

Innhold

1. Innledning 2
1.1 Rutiner for å legge data inn i Naturbase 2
1.2 Laste ned data fra Naturbase 3
2. Generelt om rutiner og leveranser 3
3. Krav til leveranser 4
3.1 Generelt 4
3.2 Definisjon av leveransetyper 4
3.3 Krav til organisering av filer 6
3.3.1 Krav til organisering av kartfiler (SOSI) 6
3.3.2 Krav til navnsetting av kartfiler 7
3.3.3 Krav til navnsetting av egenskapsfiler (Excel) 8
3.3.4 Krav til navnsetting av slettelister (Excel) 8
3.4 Leveranse av data 8
3.5 Kvalitetskontroll hos Miljødirektoratet 8
3.6 Eksport av SOSI-filer fra Naturbase 9
4. Krav til kartdata (SOSI) 10
4.1 Krav til topologi for SOSI-fil 10
4.2 Krav til SOSI-syntaks (egenskapsparametere og deres verdier) 11
4.2.1 SOSI-hode 11
4.2.2 Leveranseinstruks vedlegg1 SOSI syntaks 11
4.2.3 Leveranseinstruks vedlegg2 DATAFANGSTDATO og KVALITET 11
4.2.4 Leveranseinstruks vedlegg3 Gyldige SOSI kodeverdier 11
5. Krav til egenskapsdata 12
5.1 Krav til egenskapsdata 12
5.1.1 Generelle krav 12
5.1.2 ID-håndtering 13
5.1.3 Oppdatering av egenskapsdata 13
5.1.4 Slettelister 13
5.1.5 Datafelter i egenskapsfila 14
5.1.6 Kilder 14

6. Tilleggsinstrukser for enkelte datasett 15
6.1 Verneområder (VV og VP) 15
6.2 Viktige naturtyper (BN) 15
6.3 Kartlagt friluftsliv (FK) 15
6.4 Snøscooter traséer (MS) 15

Tabellreferanser 16

1. Innledning

Denne instruksen beskriver gjeldende rutiner og krav som Miljødirektoratet stiller til leveranse av data på filformat for aktuelle datasett i Naturbase. Dataleverandør er ansvarlig for at kvaliteten på dataene oppfyller alle krav som stilles i denne instruksen.

Alle brukerveiledninger, instrukser, maler, m.m. som skal benyttes ved arbeid med import og redigering av data i Naturbase finner du her: https://dokumentnedlasting.naturbase.no/.
Alle filnavn nevnt i dette dokument med ***Gul bakgrunnsfarge*** finner dere på dette web-område.

Leveranse av data på filformat til Naturbase gjøres via en egen importapplikasjon.
For å få tilgang til å logge seg på importapplikasjonen sendes det en forespørsel via wms@miljodir.no med følgende informasjon:
- Hvorfor ønskes tilgang? (hva ønskes levert og i hvilken sammenheng)
- Navn på den som skal levere inn data (Fornavn – Etternavn)
- Stilling
- Arbeidsgiver
- Epost-adresse
- Tlfnr. som leverandør kan kontaktes på dagtid (mobil/fasttlf. arb.)

En leverandør (bruker) vil få tilgang for en begrenset periode (1-2 år). Registrerte brukere som får problem med tilgang/pålogging, sender informasjon om dette til samme epost-adresse, med informasjon om brukernavn, slik at vi kan "reaktivere" brukeren.

1.1 Rutiner for å legge data inn i Naturbase

Data legges inn, redigeres eller slettes fra Naturbase på følgende 2 måter:

1. **Filimport (beskrevet i denne instruks)**
   Leveranse av kart- og egenskapsfiler med nye objekt eller endringer og/eller sletting av eksisterende objekt via ***Importapplikasjonen*** https://import.naturbase.no

   Se ***Brukerveiledning_for_importapplikasjon_til_Naturbase.pdf***

2. **Redigering**
   Oppdatering av egenskapsdata direkte i Naturbase via ***Naturbase redigering*** https://redigering.naturbase.no
   - Redigere egenskapsdata
   - Redigere kildedata
   - Laste opp vedlegg (bilder eller dokument)

   Oppdatering av kart- og egenskapsdata direkte i Naturbase via ***Naturbase kartredigering*** https://kartredigering.naturbase.no (noen utvalgte datasett)
   - Redigere kartdata og egenskapsdata
   - Slette kartobjekter

Naturbase redigering er det primært fagansvarlige hos Miljødirektoratet og Statsforvalteren som benytter. For begge disse tjenestene trengs gyldig brukernavn og passord for tilgang.
Se -***Brukerveiledning_Naturbase_redigering_2018_06_11.pdf***
-***Brukerveiledning_naturbase_kartredigering_2019_01_31.pdf***

1.2 Laste ned data fra Naturbase

Eksisterende data i Naturbase kan hentes ut via 3 kanaler, men for ajourhold oppfordres det til å bruke den første som leverer data på ferdig import-format.

1. **Data-uttrekk fra Naturbase (for ajourhold m.m.)** SF-Uttrekk
   Eksport for valgt Naturbase-ID'r, kommune eller fylke.
   format: SOSI + Excel (ajourhold), Geodatabase, Shape, GeoPackage m.m.

2. **Miljødirektoratets nedlastningsportal** - http://karteksport.miljodirektoratet.no
   Eksport for valgt kommune, fylke eller eget geografisk område, format: SOSI, Esri Geodatabase, GeoJSON.

3. **Miljødirektoratets kartkatalog** - https://kartkatalog.miljodirektoratet.no
   Søk på datasett, muligheter for å laste ned nasjonale datasett, evt. rutes du til nedlastningsportalen. Her finner du også oversikt og spesifikasjon over karttjenester fra Naturbase (WMS m.m.).

2. Generelt om rutiner og leveranser

En leveranse av data til Naturbase består foreløpig for de fleste datasett av ett eller flere av følgende elementer:

- Kartfiler på SOSI-format
- Egenskapsfiler på Excel-format
- Slettelister på Excel-format

OM en ikke klarer å levere på ovenfor nevnte format, må en kontakte Miljødataseksjonen for å avtale evt. annen type fil-leveranse.

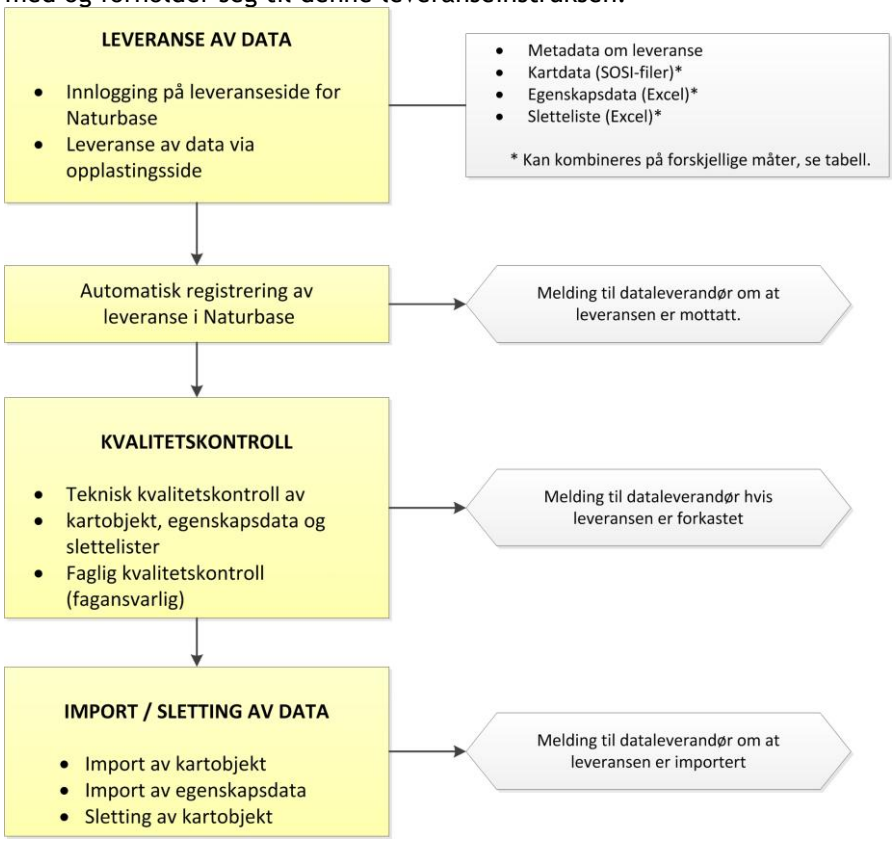
NB! For datasettene FK (Kartlagt friluftslivsområder) og MS (Snøscooterløyper) kan en nå også levere Geodatabase eller GeoPackage.

Filene skal være kvalitetssikret i henhold til de krav som stilles i dette dokumentet. I tillegg skal det legges inn metadata om leveransen når filene lastes opp i ***Importapplikasjonen***.

Rutinene for leveranser og behandling av leveranser er slik (se også fig. 2.1):

1. Kvalitetssikring av data (dataleverandør)
2. Opplasting av data og metadata om leveranse (dataleverandør)
3. Kvalitetssikring av leveranse (Miljødirektoratet)
   a. Teknisk kvalitetskontroll av kartobjekt og slettelister
   b. Teknisk kvalitetskontroll av egenskapsdata (obligatoriske verdier / fullstendighet)
   c. Faglig kvalitetskontroll (fagansvarlig for datasett hos Miljødirektoratet)
4. Import av leveranse til Naturbase (Miljødirektoratet)

I hovedsak kommer leveranser til Naturbase inn via Statsforvalteren. Andre aktører kan likevel utføre arbeid og opptre som dataleverandør for Statsforvalteren. Dersom Statsforvalteren eller Miljødirektoratet inngår avtaler med andre aktører, er det en forutsetning om at de blir gjort kjent med og forholder seg til denne leveranseinstruksen.

Figur 2-1 Rutiner for leveranse, kvalitetskontroll og import av data til Naturbase

3. Krav til leveranser

3.1 Generelt

Kapitlet beskriver hvilke krav som stilles til en leveranse av filbaserte data til Naturbase.

3.2 Definisjon av leveransetyper

Med begrepet leveranse menes de filer og metadata som minimum må leveres for at data skal bli kvalitetssikret og lagt inn i Naturbase. En leveranse skal bare omfatte ett datasett i Naturbase.

En leveranse av et datasett kan bestå av ett eller flere av følgende element:

1. **Kartfiler på SOSI-format**
   Kartobjekt skal i utgangspunktet leveres som SOSI-filer i henhold til de spesifikasjoner som er definert i dette dokumentet. Alle SOSI-filer skal leveres iht. SOSI versjon 4.5, se kap. 4.2.
   Unntak: for datasettene FK og MS kan en også levere kartfiler som zippa Geodatabase/Geopackage.

2. **Egenskapsdata**
   Egenskapsdata leveres som Excel-filer iht. til de spesifikasjoner som er satt i Excel-mal-filene for hvert enkelt datasett:
   MAL_Egenskapsskjema_"datasettkode"_"datasettnavn".xlsx. (se tabell 5.1)
   NB! Pass på at det er riktig ID-kobling til kartobjektene.
   Unntak: for datasettene FK og MS kan en levere alle egenskapene som en del av Geodatabase/Geopackage, og derav droppe excel-egenskapsskjema.

3. **Slettelister**
   Slettelister leveres som Excel-filer iht. oppsettet i Excel-mal-fil ***MAL_Sletteliste_ xlsx***.
   Her legger en inn de ID-er i Naturbase som skal slettes, samt fyller inn merknadsfeltet med en kort begrunnelse for hvorfor ID skal slettes.

I tillegg skal det alltid leveres metadata om leveransen. Dette registreres i skjema i forbindelse med opplastning av data. Metadata omfatter en tekstlig beskrivelse av innhold og historikk, samt opplysninger om filer og antall objekt som leveres.

Tabellen under viser hvilke type filer som er påkrevd og hvilke som er valgfrie for de forskjellige leveransetypene.

Tabell 3-1 Oversikt over leveransetyper

Leveransetype	Kartobjekt SOSI-fil(er)	Egenskapsdata Excel-fil(er)	Sletteliste Excel-fil
Nye kartobjekt	M	M	O
Endra kartobjekt og endra egenskapsdata	M	M	O
Endra kartobjekt	M		O
Endra egenskapsdata		M	O
Sletting av objekt			M

M – Må være med - obligatorisk fil(er)
O – Opsjonell (valgfritt)

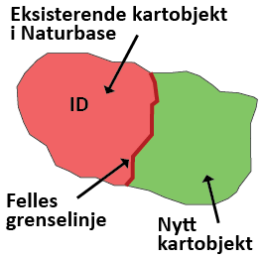
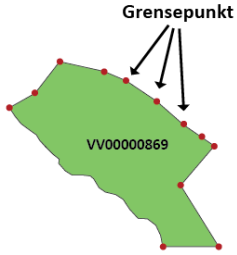
Filvedlegg (bilder og dokumenter) skal ikke leveres som en (del av) leveranse. Disse kan bare lastes opp gjennom ***Naturbase redigering*** (se kap. 1.1) etter at områdene er etablert i basen.

Ved større mengder bilder kan en fylle ut skjemaet MAL_Styrefil og sende dette + bilder som en pakket fil til terje.sundberg@miljodir.no.
NB! Pass på at en bruker samme ID som i SOSI-fila OG at filnavn i skjemaet er identisk med filnavn på vedlagte bildefiler. Alle bilder må være JPG-format.

3.3 Krav til organisering av filer

3.3.1 Krav til organisering av kartfiler (SOSI)

Tabell 3-2 Krav til organisering av kartfiler

Krav nr.	Topologikrav	Merknad
1	En leveranse skal kun omfatte data for ett datasett. F.eks. kan ikke BM og BN data leveres i samme leveranse.	Ingen unntak.
2	Nye kartobjekt og kartobjekt som ligger i Naturbase fra før skilles i utgangspunktet på hver sin SOSI-fil. NY… / ENDRET… MEN, om leveransen omfatter både nye og eksisterende kartobjekt, OG det er overlapp/felles grenser mellom disse, SKAL dette leveres inn som EN samlet SOSI-fil. NY_OG_ENDRET….	Hvordan en har valgt å samle eller dele opp SOSI-filene i leveransen skal fremkomme av navnsettingen på SOSI-filene, og forklarende tekst i metadataene for leveransen. Kravet om at nye og eksisterende kartobjekt som overlapper/har felles grense skal leveres inn på EN samlet SOSI-fil, er for å lettere kunne bevare topologien mellom kartobjektene. Alle nye og eksisterende nabo-områder må da være med på SOSI-fila. Eventuelle andre kartobjekt, som grenser inntil nabo-områdene igjen, må også tas med. Miljødata-seksjonen kan bistå hvis topologien for leveransen blir komplisert og omfattende.
3	Eventuelle grensepunkt (gjelder kun VV og FS – se tabell 3.4) skal ligge på samme fil som område-avgrensningen og koordinatene skal samsvare NØYAKTIG med knekkpunkter på avgrensningskurvene.	Nye eller eksisterende grensepunkt skal ligge som punktobjekt på SOSI-fila - med egen objekttype. Grensepunktenes koordinater må alltid samsvare eksakt med koordinater for knekkpunkt på grenselinje for polygon - ingen unntak! NB! Hvis en glemmer å ta med evt. eksisterende grensepunkt på et endret verneområde, vil disse bli slettet fra basen ved import.

3.3.2 Krav til navnsetting av kartfiler

Filnavn for SOSI-filer skal følge den navnesyntaks som er forklart i tabell 3.3

Tabell 3-3 Krav til navnesyntaks på SOSI-filer

Syntaks	Beskrivelse
<DK>	**D**atasett**K**ode = (BA, BM, BN, FK, FS, KF, KU, MS, VM, VP, VR, VV). se tabell 3-4
_<NY>	Tas med i filnavnet dersom kartobjektene på fila er nye og ikke finnes i Naturbase fra før.
_<ENDRET>	Tas med i filnavnet dersom kartobjektene på fila finnes i Naturbase og hvor kun geometrien skal endres/revideres (eksisterende egenskaper beholdes dersom det ikke blir lagt ved nye).
_<NY_OG_ENDRET> **(kun SOSI)**	Tas med i filnavnet dersom kartobjektene består av både nye og endrede objekt. Primært skal man prøve å skille mellom nye og endrede kartobjekt, men i tilfeller med felles grenselinjer (nabo-topologi) må en gjøre unntak. NB! Gjelder ikke for egenskapsfiler – der skal NY og ENDRET leveres i separate filer.
_<KNR/FNR>	Kommunenummer (4 siffer) eller fylkesnummer (2 siffer).
_<ÅR>_<MND>_<DAG>	Dato for når fila ble kvalitetssikret av leverandør og levert til Miljødirektoratet.
_<tillegg>	Ikke obligatorisk – tilleggsinformasjon, f.eks. områdenavn, ID, m.m.

Tabell 3-4 DatasettKoder

<DK> Datasettkode	Beskrivelse
BA	Arter_Funksjon
BM	Naturtyper_HB-19_Marin
BN	Naturtyper_HB-13
FK	Friluft_Kartlagt
FS	Friluft_Sikra
KF	Kultur_Viktig
KU	Kultur_Utvalgt
MS	Motorferdsel_Snøscooter
VM	Vern_Ramsar
VP	Vern_Foreslått
VR	Vern_Restriksjon
VV	Vern_Naturvern

Tabell 3-5 Eksempel på navnesyntaks for SOSI-filer

Datasett	SOSI-filnavn	Eksempel (dato = 1. mars 2019)
Naturvernområder, nye kartobjekt	VV_NY_<Knr/Fnr>_ <ÅR>_<MND>_<DAG>.sos	VV_NY_1804_2019_03_01.sos
Naturtypeområder etter DN HB13, endret geometri på kartobjekt	BN_ENDRET_<Knr/Fnr>_ <ÅR>_<MND>_<DAG>_<tillegg>.sos	BN_ENDRET_1804_2019_03_01_Biomyra.sos

Viktige Kulturlandskaps-områder, ny og endret geometri på kartobjekt	KF_NY_OG_ENDRET_<Knr/Fnr>_<ÅR>_<MND>_<DAG>_<tillegg>.sos	KF_NY_OG_ENDRET_1804_2019_03_01.sos

3.3.3 Krav til navnsetting av egenskapsfiler (Excel)

Egenskapsfiler skal navnsettes etter samme prinsipp som kartfilene.
NB! Egenskapsdata for nye og endra områder kan ikke leveres i en og samme fil, men skal leveres i adskilte filer (_NY_ / _ENDRET_).

Tabell 3-6 Eksempel på navnesyntaks for egenskapsfiler

Datasett	SOSI-filnavn	Eksempel (dato = 1. mars 2019)
Naturvernområder, nye objekt	VV_NY_<Knr/Fnr>_<ÅR>_<MND>_<DAG>_<tillegg>.xlsx	VV_NY_1804_2019_03_01.xlsx
Naturtypeområder etter DN HB13, endra egenskaper	BN_ENDRET_<Knr/Fnr>_<ÅR>_<MND>_<DAG>_<tillegg>.xlsx	BN_ENDRET_1804_2019_03_01_Biomyra.xlsx

3.3.4 Krav til navnsetting av slettelister (Excel)

Slettelister skal navnsettes etter samme prinsipp som kartfilene.

Tabell 3-7 Eksempel på navnesyntaks for slettelister

Datasett	SOSI-filnavn	Eksempel (dato = 1. mars 2019)
Naturtypeområder etter DN HB13	BN_SLETT_<Knr/Fnr>_<ÅR>_<MND>_<DAG>_<tillegg>.xlsx	BN_SLETT_1804_2019_03_01_BN00012345.xlsx

3.4 Leveranse av data

Data skal lastes opp via ***Importapplikasjonen*** (se kap 1.1)

Du må lese igjennom egen brukerveiledning for bruk av denne applikasjonen.
Se ***Brukerveiledning_for_importapplikasjon_til_Naturbase.pdf***

3.5 Kvalitetskontroll hos Miljødirektoratet

Se ***Brukerveiledning_for_importapplikasjon_til_Naturbase.pdf***

3.6 Eksport av SOSI-filer fra Naturbase

Dersom geometri på eksisterende objekt i Naturbase skal endres, eller et nytt område ligger inntil et eksisterende område, må SOSI-filer eksporteres ut fra Naturbase for kontroll og tilpassing.

Se kap. 1.2 for fremgangsmåter for nedlastning.

Ved eksport av SOSI-filer som skal brukes som grunnlag for oppgradering av geometri i Naturbase, skal følgende punkt alltid være på sjekklisten:

Tabell 3-8 Sjekkliste ved eksport av data fra Naturbase

Krav nr.	Sjekk	Merknad
1	Tilgrensende kartobjekter	VIKTIG: For alle kartobjekt må eventuelle tilgrensende kartobjekter alltid tas med i SOSI-fila. Dette gjelder enten det er snakk om et nytt område, eller en grenseendring/retting/kvalitetsforbedring av et eksisterende kartobjekt. Se også Kap 3.3.1 Krav til organisering av kartfiler (SOSI) - pkt 2. *Eksempel1 - Vern: Det er INGEN unntak for krav til nabo-topologi, så her MÅ det være EN felles grense mellom områdene. Ved en eventuell grenseendring av Budalen LVO må også alle verneområder som ligger innenfor, eller har felles grense med Forollhogna NP, være med i SOSI-fila. Dette er helt nødvendig for å bevare topologien i kartdatabasen. Derimot er det ikke nødvendig å sende egenskapsdata for tilgrensende kartobjekt.* *Eksempel2 - Viktig naturtyper: Ved import av et nytt viktig naturtypeområde som grenser til et eksisterende, må sistnevnte tas med i SOSI-fila, og det skal etableres EN felles grenselinje mellom områdene.* *NB! Ravineområder, Bekkedrag, Eike-registreringer (liten sirkulær flate) er unntatt krav til nabo-topologi. ***1)** Disse kan dermed importeres med overlapp mot andre viktige naturtyper.* *Eksempel3 - Kartlagt friluftsliv: Ved endring av avgrensning for et kartlagt friluftslivsområde, må alle tilgrensende områder tas med. ***2)** Skal det gjøres ajourhold av flesteparten av de kartlagte områdene, anbefales det å laste ned hele kommunen, gjøre endring, og levere hele kommunene inn på nytt.*
2	Grensepunkt (teiggrensepunkt)	Alle grensepunkt for VV og FS områder må være med på SOSI-fila. Dette gjelder også tilgrensende områder, men hvor geometrien og grensepunktene er uendret. Dersom grensepunkt for aktuelle områder ikke tas med på SOSI-fila som leveres for import, vil alle eksisterende grensepunkt for disse områdene slettes i Naturbase.
3	Projeksjon/sone	For å sikre minst mulig tap av nøyaktighet må alle områder som eksporteres tas ut i UTM Sone 33 og fortrinnsvis også redigeres i samme sone. Dette er fordi Naturbase lagrer data i denne sonen. Da unngås transformering mellom projeksjoner og soner ved import. All transformering gir et nøyaktighetstap (omfanget er avhengig av hvilken programvare og transformasjonsformel som benyttes). **Dette er spesielt viktig for datasettene VV og FS.**

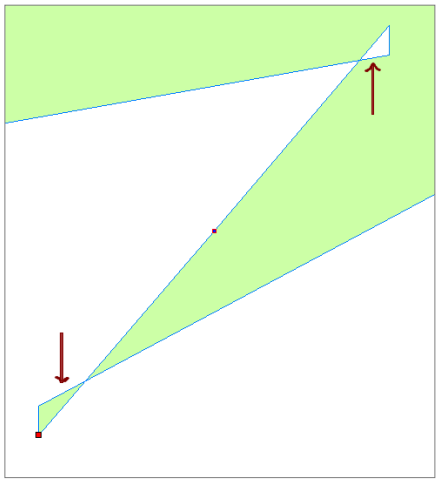
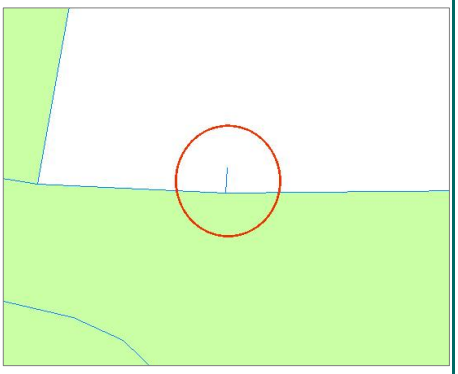
*1) Se punkt 6.2.3 i ***Leveranseinstruks_Tillegg_62_BN.pdf***
*2) Se punkt 6.3.3 i ***Leveranseinstruks_Tillegg_63_FK.pdf***

4. Krav til kartdata (SOSI)

4.1 Krav til topologi for SOSI-fil

Alle SOSI-filer skal følge de geometriske og topologiske krav samt spesifikasjoner som er definert i SOSI-standardene for versjon 4.5. For alle som har tilgang til programvaren Fysak (Statsforvaltere m.fl.) så anbefales det å lese igjennom dokumentet "***Fysak_Kontroll_av_SOSI-filer.pdf***".

Tabell 4-1 Krav til geometri og topologi for SOSI-filer

Krav til geometri og topologi for SOSI-filer		
Krav nr.	**Krav**	**Merknad**
1	Det må ikke finnes ulovlige småpolygon eller såkalte "grisehaler" i en SOSI-fil med flater (se figur til høyre)	
2	Alle doble linjer, doble punkt og «spiker» (se fig.) må være fjernet.	
3	SOSI-filen må ha gjennomgått en konsistenssjekk slik at alle knutepunkt og flater er riktig topologidannet.	
4	Det må gjøres en sjekk på at multipolygon er korrekt definert. Multipolygon er objekt som består av flere flater og hvor alle disse flatene har samme ID.	Objekt som har samme ID skal normalt ligge samlet og relativt nær hverandre.

5	Områder med felles avgrensning skal ha kun et felles grenselinje-objekt.	Generelt for alle datasett gjelder det at felles avgrensning mellom nabo-områder kun skal bestå av en og samme avgrensning. Det skal ikke forekomme doble linjer her.

4.2 Krav til SOSI-syntaks (egenskapsparametere og deres verdier)

Alle SOSI-filer som leveres til Miljødirektoratet for import til Naturbase skal leveres med SOSI-parametere som er i henhold til SOSI-versjon 4.5.

4.2.1 SOSI-hode

SOSI-hode skal følge krav iht. SOSI-spesifikasjonen. Det er viktig å sjekke at det koordinatsystem som er oppgitt stemmer overens med det som er brukt.

Tabell 4-2 Krav til SOSI-hode

Krav til SOSI-hode		
Krav nr.	**Krav**	**SOSI-syntaks**
1	SOSI-fila skal være definert i UTM sone 33.	Datasettet skal leveres i UTM – sone 33 (EPSG:32633), men under forutsetning av at transformasjonsprogramvaren som er brukt er nøyaktig nok iht. et nøyaktighetskrav på +/- 2 m. Dette er spesielt viktig for datasettene VV (naturvern) og FS (sikra friluftsliv). Hvis transformasjon ikke kan utføres med tilstrekkelig nøyaktighet, kan data leveres i andre koordinatsystem, MEN dette må i så fall presiseres i metadataskjemaet ved leveranse.

2	Riktig koordinatsystem må være definert.	Eksempel for UTM sone 33 (Euref89):
		
		`..TRANSPAR`
		`...KOORDSYS 23`
		`...ORIGO-NØ 0 0`

3	SOSI-versjon skal være 4.5 og SOSI-nivå 4. Innholdet i fila skal samsvare med dette.	`..SOSI-VERSJON 4.5` `..SOSI-NIVÅ 4`

Hvilke SOSI-objekt som skal være med for de forskjellige datasettene, navnsetting av disse og lovlige verdier er forklart i følgende 3 vedlegg.

4.2.2 Leveranseinstruks vedlegg1 SOSI syntaks
Leveranseinstruks_Vedlegg1_SOSI_syntaks.pdf

4.2.3 Leveranseinstruks vedlegg2 DATAFANGSTDATO og KVALITET
Leveranseinstruks_Vedlegg2_DATAFANGSTDATO KVALITET.pdf

4.2.4 Leveranseinstruks vedlegg3 Gyldige SOSI kodeverdier
Leveranseinstruks_Vedlegg3_Gyldige_SOSI_kodeverdier.pdf

En kan evt. bruke klipp og lim fra disse for å redigere inn egenskaper i SOSI-fila.

5. Krav til egenskapsdata

5.1 Krav til egenskapsdata for naturbase-områder

Dette kapitlet beskriver de krav til format og struktur som stilles til de egenskapsfiler som skal leveres i en leveranse. Det skal benyttes ferdige MAL-filer (egenskapsskjemaer).

5.1.1 Generelle krav

Tabell 5-1 Krav til egenskapsdata

Krav til egenskapsdata for vernområder		
Krav nr.	**Krav**	**Merknad**
1	Egenskapene skal leveres etter fastlagte maler: ***MAL_Egenskapsskjema_BA_Arter_Funksjon.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_BM_Naturtyper_HB19_Marin.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_BN_Naturtyper_HB13.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_FK_Friluft_Kartlagt.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_FS_Friluft_Sikra.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_KF_Kultur_Verdifull.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_KU_Kultur_Utvalgt.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_MS_Friluft_Snøscooter.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_VM_Vern_Ramsar.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_VP_Vern_Foreslått.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_VR_Vern_Restriksjon.xlsx*** ***MAL_Egenskapsskjema_VV_Vern_Naturvern.xlsx***	Les arkfanen *INFO* nøye, og få mer informasjon i kolonne-overskriftene i arkfanene *Område* m.fl.
2	Alle OBLIGATORISK felt MÅ være fylt ut for at leveransen skal bli godkjent.	**OBLIGATORISK felt er markert med oransje farge.**

5.1.2 ID-håndtering

Tabell 5-2 Krav til ID-håndtering i egenskapsfiler

Krav til ID-håndtering i egenskapsfiler		
Krav nr.	**Krav**	**Merknad**
1	For nye områder skal de ID-ene som er brukt i egenskapsfilene tilsvare eksakt de samme som er brukt i de tilhørende kartfilene.	
2	For områder som skal oppdateres skal ID-ene vise til eksisterende områder i Naturbase og ID-ene skal dermed ha samme syntaks som disse, dvs. ID-er på 10 tegn med riktig prefiks (datasett-kode) – se tabell 3.4	Om SOSI-fila inneholder multipolygon (flere områder med samme ID), skal egenskapsskjema KUN ha EN rad med denne ID'n.
3	Hvis leveransen inneholder både nye områder og områder som skal oppdateres, skal disse leveres i separate egenskapsfiler.	

5.1.3 Oppdatering av egenskapsdata

Som vist i *Tabell 3.1 Oversikt over leveransetyper*, kan en laste opp egenskapsdata som ønskes oppdatert for eksisterende områder i Naturbase. Alle obligatoriske verdier MÅ være med, og evt. tomme, ikke obligatoriske felt, vil ikke bli tatt hensyn til. Så hvis en bare ønsker å oppdatere visse egenskaper, så trenger en kun å fylle ut disse, MEN de obligatoriske må alltid fylles ut.

For mindre oppdateringer (enkeltvise eller relativt få objekter) anbefales det å benytte ***Naturbase redigering*** for å oppdatere egenskapsdata direkte i Naturbase (se kap. 1.1.2).

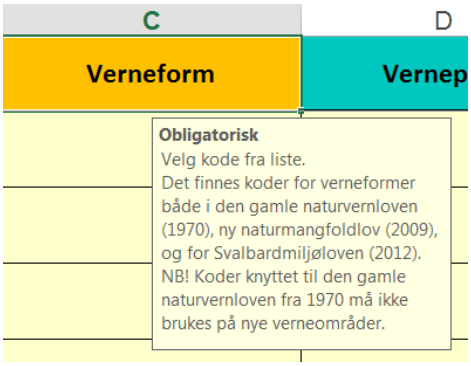
5.1.4 Slettelister

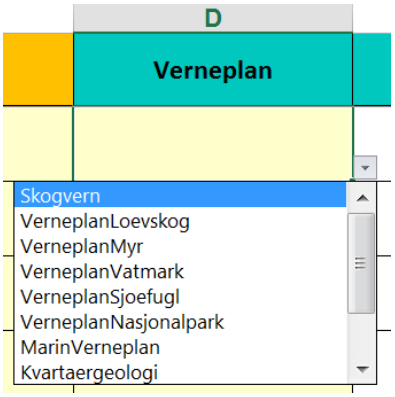
Slettelister leveres som Excel-filer i henhold til fastlagt mal - ***MAL_Sletteliste.xlsx***. Her er det en ID kolonne som skal inneholde ID-er for eksisterende områder som ønskes slettet fra Naturbase, samt et merknadsfelt som fylles ut med en kort notis på hvorfor aktuelle ID skal slettes.

Husk riktig navnsetting: <datasett-kode>_SLETT_<Knr/Fnr>_... Se punkt 3.3.4

5.1.5 Datafelter i egenskapsfila

All nødvendig informasjon om hva som skal fylles ut er beskrevet i selve Excel MAL-filen. Ved å klikke på kolonne-overskriftene får en mer informasjon om egenskapen og om den er obligatorisk.

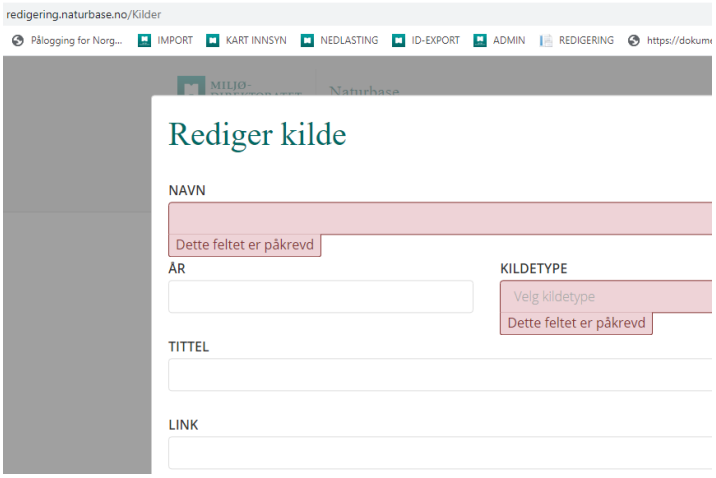

For flere av egenskapene er det tvungne valg i form av ferdig definerte kodelister.

Forvaltningsmyndigheten bør prioritere å levere mest mulig fullstendige data. Når det foreligger gode data viser dette at miljøforvaltningen er god både til å framskaffe og å dele på kunnskap.

5.1.6 Kilder

Før data leveres inn til Naturbase må eksisterende Kildeid hentes ut, evt. nye Kildeid genereres via ***Naturbase redigering***.

NB! Evt. eksisterende/gamle Kilder som ikke tas med i ENDRET-skjema, vil slettes fra aktuell ID/lokalitet i Naturbase. Ønsker en å ta vare på eksisterende/gamle Kilder MÅ disse legges inn i ENDRET-skjemaet!

6. Tilleggsinstrukser for enkelte datasett

Hvert datasett har sine særegenheter, og det som ikke dekkes i denne generelle leveranseinstruksen er lagt inn i respektive tilleggsinstrukser. Her finner en nærmere forklaringer og eksempler knytta til leveranser av spesifikke datasettene.

6.1 Verneområder (VV og VP)

Leveranseinstruks_Tillegg_61_VV.pdf

6.2 Viktige naturtyper (BN)

Leveranseinstruks_Tillegg_62_BN.pdf

6.3 Kartlagt friluftsliv (FK)

Leveranseinstruks_Tillegg_63_FK.pdf

6.4 Snøskooter traséer (MS)

Leveranseinstruks_Tillegg_64_MS.pdf

6.5 Verdifulle kulturlandskap (KF) (kommer ved behov)

Leveranseinstruks_Tillegg_65_KF.pdf

6.6 Marine naturtyper (BM) (kommer ved behov)

Leveranseinstruks_Tillegg_66_BM.pdf

Tabellreferanser

Figur 2-1 Rutine for leveranse, kvalitetskontroll og import av data til Naturbase 4
Tabell 3-1 Oversikt over leveransetyper 5
Tabell 3-2 Krav til organisering av kartfiler 6
Tabell 3-3 Krav til navnesyntaks på SOSI-filer 7
Tabell 3-4 Datasettkoder 7
Tabell 3-5 Eksempel på navnesyntaks for SOSI-filer 7
Tabell 3-6 Eksempel på navnesyntaks for egenskapsfiler 8
Tabell 3-7 Eksempel på navnesyntaks for slettelister 8
Tabell 3-8 Sjekkliste ved eksport av data fra Naturbase 9
Tabell 4-1 Krav til geometri og topologi for SOSI-filer 10
Tabell 4-2 Krav til SOSI-hode 11
Tabell 5-1 Krav til egenskapsdata 12
Tabell 5-2 Krav til ID-håndtering i egenskapsfiler 13